

blogs

05-02-2014 | Sander Woertman

Wat een jaren tachtig wooncomplex zegt over de toekomst van woningbouw

Het Economisch Instituut voor de Bouw gaat ervan uit dat vanaf 2015 een fors herstel zal optreden in de bouwsector. Deze ontwikkeling zal worden aangejaagd door de woningbouw. Deze opgave zorgde in het verleden meerdere malen voor een uitweg uit een bouwcrisis, denk hierbij bijvoorbeeld aan de jaren tachtig, toen stimuleringsmaatregelen door de overheid zorgden voor een explosie aan sociale woningbouw. Wie zich afvraagt welke rol er bij een eventueel herstel is weggelegd voor architecten, kan te rade gaan bij de Zwaan in Voorburg, een wooncomplex uit 1985 van Atelier Pro. Terwijl dankzij de bouwcrisis en productiedruk veel matige woonomgevingen werden opgeleverd, spreekt uit dit complex zoveel decennia na dato nog steeds een geweldige architectonische ambitie.

Ik ken De Zwaan al een tijdje. Sinds onze redactie is gevestigd op de Binckhorstlaan in Den Haag, fiets ik er regelmatig langs. Ik moet er een stukje voor omfletsen, maar dat doe ik graag. Dat het gebouw opvalt komt voor een groot deel door de ligging aan de trekvliet bij Voorburg. Verder is het oppervlakkelijk gezien een typisch product van de jaren tachtig, met aluminium raamkozijnen, prefab beton en Eternit gevelplaten.

Foto met dank aan Atelier PRO

Maar er is meer. Vanaf de eerste keer dat ik het gebouw passeerde trok het me aan. Ondanks het flinke volume heeft het gebouw een gevarieerd gevelbeeld dat goedkope materialen en standaard elementen slim verwerkt in een speelse bouwmassa. Aan de waterzijde vallen de bijzondere spiltrappen op en de ranke prefab balkonconstructie. Het langgerekte volume heeft een woontoren die de overgang naar het aanliggende kantorengedrag markeert (waaronder dus het onderkomen van onze redactie).

Sleutelwerk

Pas na 2 jaar kwam ik erachter wie de architect van het complex is. In het archief van ons tijdschrift trof ik een artikel aan over het complex. Het bleek te zijn ontworpen door Hans van Beek van Atelier PRO. Ik besloot hem op te bellen om meer te weten te komen over het gebouw. Wat volgde was een enthousiast gesprek over dit project, dat voor Van Beek een sleutelwerk was in de wijze waarop Atelier PRO omging met woningbouwopgave.

Niet stempelen maar mixen

De Zwaan zag het levenslicht in een periode van bouwcrisis. Hans van Beek herinnert zich dat in die tijd het bouwen van woningen zich beperkte tot woningwetwoningen, die van de overheid op flinke bouwsubsidies konden rekenen. Maar terwijl veel architecten van de gelegenheid gebruikmaakten om een volgens hen ideaal woningtype oneindig te herhalen, probeerde Van Beek een mix te maken van verschillende types, groottes en indelingen. Naast 46 woningwetwoningen waren er 50 wooneenheden voor een- en tweepersoons huishoudens en 35 koopwoningen, iets wat voor die tijd uitzonderlijk is.

Duurzaamheid

Maar net zo uitzonderlijk was de verregaande aandacht voor de duurzaamheid. In de jaren tachtig was dit een marginaal thema in de architectuur, maar in de Zwaan werd het ingezet om de verwarmingskosten voor de bewoners te drukken. Speciaal voor dit project zijn een aantal bouwelementen ontwikkeld, waaronder een geveldeel waarin de ventilatielucht wordt opgewarmd door de zon, en een prefabconstructie voor de balkons, die daardoor slechts minimaal aan de draagconstructie van het gebouw zijn bevestigd. Hierdoor zijn de koudebruggen ter plaatse flink gereduceerd.

Waarom de architect altijd van belang zal blijven voor woningbouw, wat er ook gebeurt

Er valt nog veel meer te vertellen over De Zwaan. Maar de reden waarom dit gebouw nu aandacht verdient, is de actuele vraag wat de rol van de architect is in de komende woningbouwopgave. Noem mij een romanticus, maar ik zie in de architect nog altijd de enige partij die in een woningbouwproces in staat is om iets neer te zetten dat na dertig jaar nog steeds een geliefde woonomgeving is voor bewoners. En aangezien de cyclus van sloop en nieuwbouw het zwaarst van alle bouwprocessen drukt op het milieu, lijkt me dat een doorslaggevend argument in deze tijden waarin de duurzaamheid van een project zorgvuldig wordt gewogen.

Foto met dank aan Atelier PRO

p.s.: Op het jubelbericht van het EIB volgde een scherp beredeneerd tegengeluid van Hugo Priemus. Zijn blog over de voorspelling van het EIB vind je hier.

Tags: Appartementencomplex

Laatst gewijzigd: |

doorsturen | print | Share / Save

05-02-2014

0 Reacties [www.deArchitect.nl](#)

Inloggen

Sorteren op nieuwste

Delen Favoriet

Start de discussie...

Reageer als eerste.

Abonneren

Voeg Disqus toe aan uw site

Privacy

DISQUS

de Architect

- Abonneren
- Advertieren
- Colofon
- Contact
- Disclaimer
- Sitemap
- Privacy- en Cookiebeleid

Volg ons via

- Facebook
- Twitter
- LinkedIn

Nieuwsbrief

- Aanmelden Nieuwsbrief

RSS feeds

- Nieuws
- Projecten
- Blogs

Dossiers

- BIM
- Binnenstedelijk bouwen
- Bureaupraktijk
- Duurzaamheid
- Interieurnieuws
- Onderwijs en architectuur
- Renovatie
- Sport en architectuur
- Techniek
- Winkelontwerp / retail design
- Zorg en architectuur

ARC14

- Arc14

BLOGGER

Sander Woertman
Studeerde Bouwkunde en architectuurgeschiedenis en werkte aan een boek over de stoelencollectie van de TU Delft. Daarna verliet hij kort het land om als architect aan de slag te gaan bij Ibos & Vitart in Parijs. Sinds 2006 werkt hij met veel plezier als eindredacteur bij de Architect.

MEER BLOGS VAN SANDER WOERTMAN

- The Fountainhead: scheppen of polderen?
- Kenneth Frampton over Structuralisme: orde en chaos
- Vergeeten architecten
- Wat doet de Pritzkerprijs voor de architectuur?
- Goed doen door design
- Koolhaas en de dood in Venetië

NIEUWS

BLOGS

PROJECTEN

- Opening Nationaal Militair Museum 12-12-2014
- Debat Double Dutch en prijsuitreiki... 12-12-2014
- Amadeus in Den Haag geopend 12-12-2014
- Render Ster van de Week - Kunstmuse... 12-12-2014
- Glaskunst op schoolgevel 11-12-2014

Meer nieuws

De Taxatieboekjes 2015 zijn verschenen: uw hulp voor het bepalen van de juiste taxaties

Klik hier voor meer informatie!

DESKO
Initiatiefnemer ARC14 Stouwenwerp

PLANOFFICE
Plan@Office
Initiatiefnemer van ARC14 Interieur

GIRA
Initiatiefnemer van ARC14 Architectuur

BOUWBERICHTEN
Bouwbberichten. Weet werk voor u.
De beste verkoopkansen uit de bouwvoor u geselecteerd

OMGEVING
Omgeving in de Praktijk
Ontwikkeling, toepassing en handhaving van bouwregelgeving

PMIA 1.1
Post Master
Instituut voor Architectuur & Stedebouw

BEROEPSERVENING
Beroepservaring
Werken in de praktijk

Volg ons via:

aanmelden nieuwsbrief

U wilt toch ook op de hoogte blijven?

aanmelden nieuwsbrief

de Architect

Vind ik leuk Jij vindt dit leuk.

Jij en 6.165 anderen vinden de Architect leuk.

Sociale plug-in van Facebook